

► 5 Diciembre, 2015

8

C aracriatures

DISSABTE, 5 DE DESEMBRE DEL 2015 ara

AJUDA. La Clara, que ara té cinc anys, va necessitar l'assistència de l'helicòpter pediàtric del SEM quan només tenia 22 dies.

Vols d'urgència que sa

Transport pediàtric en helicòpter

TRINITAT GILBERT

FOTO: S. IGLESIAS / HOSP. SANT PAU

El transport pediàtric en helicòpter del Servei d'Emergències Mèdiques de Catalunya (SEM) ha completat 20 anys. L'equip de pediatria de l'Hospital de Sant Pau és l'encarregat de traslladar-s'hi i d'atendre, on calgui, les criatures que requereixen les urgències. La Clara, que avui té cinc anys, va necessitar el servei uns dies després de néixer.

Era un 26 d'agost. La Clara tenia 22 dies i fins llavors feia com tots els nadons: menjava i dormia, dormia i menjava. Aquell dia, un divendres del 2010, no ho va fer. Va passar el dia inquieta, neguitosa. L'endemà la mare va portar-la a l'hospital més a la vora de casa seva, i just quan entrava per la porta, embolcallant-la amb els braços, va notar que el cor de la filla deixava de bategar. "Vaig

entrar dient a les infermeres que la reanimessin, que el cor no li funcionava", recorda.

En un altre hospital, a l'Arnau de Vilanova de Lleida, on van traslladar la criatura hores després, li van proposar el transport pediàtric en helicòpter del Servei d'Emergències Mèdiques de Catalunya (SEM). Els pares ho van acceptar i el nadó arribava al cap de 50 minuts al l'Hospital de Sant Pau de Barcelona.

Durant el trajecte, un pediatre i una infermera atenien la petita Clara. "La feina dels infermers és tranquil·litzar els pares, que es queden a terra i deixen la criatura amb uns especialistes, si, però desconeixuts", explica la infermera Maite Rodríguez, formada en atenció pediàtrica en helicòpter des del 2009, quan va començar el seu primer vol.

"Hi ha molta tensió", afegeix el pediatre Eduard Carreras, director

del servei de pediatria de l'Hospital de Sant Pau i cap de la unitat de transport aeri pediàtric. "A l'helicòpter hi tenim una miniunitat de cures intensives (UCI) i la nostra feina és establir la criatura mentre arriba ràpidament allà on l'equip sencer de pediatria l'espera per fer-li les intervencions que calguin". Si és de l'àrea de cremats anirà a l'Hospital de la Vall d'Hebron, i si és traumatologia a Sant Joan de Déu o a Sant Pau mateix.

Punts de referència

A Catalunya hi ha quatre bases on l'helicòpter medicalitzat pot aterrar: als tres hospitals esmentats i a l'Hospital General de Catalunya, que és la base aèria des d'on surt sempre l'helicòpter i des d'on es dirigeix als hospitals per buscar els metges especialistes que correspongui per al cas que han d'atendre. En el cas de

El servei de transport pediàtric en helicòpter del SEM ha fet 20 anys

Un vol urgent va permetre salvar la vida de la Clara quan encara no tenia un mes de vida

pediatria, els metges encarregats són els de l'Hospital de Sant Pau.

Tornem amb la Clara. Al Sant Pau, pediatres i infermeres la van reanimar de l'aturada cardíaca. Encara avui, cinc anys després, l'Eva Tuy, la mare de la Clara, s'emociona. Ara la seva filla viu la vida de totes les criatures de la seva edat. "Ahir a la nit fins i tot em va explicar un conte, ella a mi", diu. El que li va passar quan tenia 22 dies li hauria pogut passar en qualsevol altre moment, fins i tot d'adult, però li va passar llavors. "I gràcies al servei pediàtric de l'helicòpter, i a tots els tractaments posteriors que li van fer des del primer segon que va arribar a l'hospital, es va salvar", expliquen Carreras i la pediatra Sònia Brió, que va ser qui la va recollir a Lleida i la va traslladar a Barcelona. La Clara va patir una aturada cardíaca per culpa d'una arítmia.

"Quan la traslladàvem a l'helicòpter ja estava estable, perquè la vaig reanimar perquè el cor li comencés a bategar a Lleida mateix", diu Brió. Estable va arribar a Sant Pau, on la van ingressar, intubada, "i amb un quadre molt greu", a l'UCI. Però a poc a poc la Clara va anar responant a tots els tractaments. "El vincle que vam fer l'equip pediàtric amb la família va ser molt estret per tot plegat", diu la pediatra.

De record de tota l'experiència viscuda, la Clara té una cicatriu en un turmell, per on li van haver d'injectar, per via òssia, els medicaments. "Ara tenim una operació en perspectiva, però ja no és res, perquè aquesta ferida és la que li va salvar la vida, perquè era per on li van poder posar els medicaments", diu l'Eva. El pediatre Carreras, com també la resta de l'equip que va atendre la Clara, recorden el seu cas

► 5 Diciembre, 2015

I ven vides

perfectament. “No oblidem les criatures, i podem explicar com la vam trobar quan ens hi vam presentar amb l’helicòpter”, diu Carreiras, que tot just després comença a enfil·lar records d’altres criatures que ha traslladat en helicòpter o de casos en què no ho va fer.

Experiències vitals

“M’explico –matisa el pediatre–. Recordo una criatura de la Vall d’Aran, per a qui ens van avisar perquè l’havien atropellat. Ens hi vam traslladar i llavors vam veure

que el traumatisme encefàlic i hepàtic era tan important que no podíem perdre ni un minut traslladant-nos altre cop a Barcelona. Així que ens vam quedar allà, la infermera i jo, i vam entrar a quiròfan amb la resta de l’equip de l’hospital local per començar l’operació”.

Una altra història. Un dia que van haver d’aterrar en un camp de golf i no a la base aèria de l’hospital on es traslladaven, que era l’Arnau de Vilanova de Lleida, perquè hi feia tant de vent que no era possible. “Vam aterrar on vam poder i d’allà vam traslla-

dar-nos en taxi i després ambulància”.

El temps meteorològic, esclar, és un dels factors amb el qual han de comptar sempre. Hi ha hagut altres vegades que, un cop arribats, no han pogut

Heroïnes de paper

Als infants que estan en situacions especials és important donar-los referents de bona gestió d’aquestes circumstàncies singulars. I els contes hi ajuden. La Stina és la nena de gel, que no surt de casa perquè el fred l’espanta i pensa que només pot estar bé a casa, i encara fugint de les fonts de fred. Un dia sentirà calor a dins de casa i se li capgirarà la vida. *Stina, la nena de gel*, de Lani Yamamoto (Babulinka Books). De la mateixa editorial és *Duna*, amb una altra heroïna de paper que escriu un diari d’estiu com a exercici escolar, i que al final es torna una necessitat per explicar tot el que li passa. És obra de Muriel Villanueva.

tornar pel mal temps.

“Llavors ens hi posem allà mateix tot l’equip amb els metges del lloc on es trobin i ja pensem alternatives per a la tornada”.

La infermera Maite Rodríguez també té històries de vol per explicar. Les que més remarca són els contes que explica a les criatures perquè es quedin tranquil·les amb ella i el pediatre. “Són contes que els fan sentir privilegiats de ser dalt d’un helicòpter volant”, diu, perquè tan important és curar com tranquil·litzar els petits. “Com a infermera, la feina de l’helicòpter és molt diferent de la que faig a terra”, continua Rodríguez. Volant, la infermera té accés a tota la medicació i a la criatura, i és l’encarregada de la vigilància de l’infant junt amb el pediatre.

L’helicòpter medicalitzat del SEM de Catalunya acaba de fer 20 anys, i encara els següents amb novetats, perquè aviat té previst poder volar de nit en cas d’urgència. “Ara per ara no ho fem, però ho farem aviat”, assegura el pediatre Carreras. —

SALVAVIDES. L’helicòpter del SEM en acció.